

Lovforslag nr. L 14. Fremsat den 2. oktober 1996 af arbejdsministeren (Jytte Andersen)

Forslag

til

Lov om Arbejdsretten

§ 1. Arbejdsrettens domsmyndighed omfatter behandlingen og afgørelsen af de i § 9 omhandlede sager.

Stk. 2. Retten har sit sæde i København, men kan sættes andetsteds i landet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt.

§ 2. Arbejdsretten består af 12 ordinære dommere og 31 suppleanter for disse samt af en formand og 5 næstformand.

§ 3. Rettens ordinære dommere og suppleanter beskikkes af arbejdsministeren efter indstilling af følgende organisationer og myndigheder:

- 1) Dansk Arbejdsgiverforening indstiller:
3 ordinære medlemmer og
6 suppleanter
- 2) Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger og Finanssektorens Arbejdsgiverforening indstiller i fællesskab:
1 ordinært medlem og
4 suppleanter
- 3) Finansministeriet, Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg Kommuner indstiller i fællesskab:
2 ordinære medlemmer og
4 suppleanter
- 4) Landsorganisationen i Danmark indstiller:
4 ordinære medlemmer og
10 suppleanter
- 5) Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Akademikernes Centralorganisation og Ledernes Hovedorganisation indstiller i fællesskab:
2 ordinære medlemmer og
7 suppleanter

Stk. 2. Beskikkelsen, der gælder for 5 år regnet fra en 1. januar, foretages hvert 5. år på grundlag af de fra retten modtagne indstillinger fra organisationer og myndigheder. Er en indstilling ikke modtaget inden udgangen af december, beskikker arbejdsministeren på egen hånd den eller de manglende.

Stk. 3. Genbeskikkelse kan finde sted.

Stk. 4. Afgår en ordinær dommer eller suppleant i løbet af 5-års perioden, beskikkes en anden for den resterende del af perioden efter indstilling fra vedkommende organisation eller myndighed.

§ 4. Rettens formand og næstformænd, der alle skal opfylde de almindelige betingelser for at være dommer, beskikkes af arbejdsministeren efter indstilling af rettens ordinære dommere. Beskikkelsen gælder indtil udløbet af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år.

§ 5. Til Arbejdsretten hører et sekretariat, der forestås af en sekretariatsleder, som udnævnes af arbejdsministeren efter indstilling fra rettens formand. Den pågældende skal opfylde de almindelige betingelser for at være dommer.

§ 6. For Arbejdsrettens dommere og suppleanter samt for formandskabet og sekretariatslederen gælder retsplejelovens inhabilitetsregler for dommere.

Stk. 2. De dommere m.v., som skal deltage i pådømmelsen af den enkelte sag, skal af egen drift påse, om der foreligger grunde, der kan medføre inhabilitet.

Stk. 3. Indsigelser mod en dommers habilitet bør så vidt muligt fremsættes straks efter

modtagelsen af meddelelsen om, hvilke dommere der skal deltage i domsforhandlingen, og bør under alle omstændigheder fremsættes før domsforhandlingens begyndelse. Afgørelsen om en dommers habilitet træffes af retsformanden ved beslutning. Under domsforhandlingen træffes afgørelsen dog af den samlede ret. Den dommer, om hvis habilitet der er rejst spørgsmål, er ikke udelukket fra at deltage i afgørelsen.

§ 7. I domsforhandlinger ved Arbejdsretten deltager med de i § 8 nævnte undtagelser et medlem af formandskabet som retsformand samt fra henholdsvis arbejdsgiver- og lønmodtagerside 3 ordinære dommere eller suppleanter.

§ 8. Efter anmodning af en part eller af egen drift kan retsformanden beslutte, at formandskabet under domsforhandlingen skal bestå af 3 formænd.

Stk. 2. En part, som ikke er tilknyttet en af de i § 3, stk. 1, nævnte organisationer eller myndigheder, kan kræve sagen behandlet og pådømt uden medvirken af ordinære dommere eller suppleanter. I afgørelsen af sagen deltager i så fald alene retsformanden, der eventuelt kan træffe beslutning efter stk. 1.

- § 9. For Arbejdsretten indbringes sager om
- 1) overtrædelse og fortolkning af en af Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark vedtaget hovedaftale samt af tilsvarende hovedoverenskomster og hovedaftaler,
  - 2) overtrædelse af kollektive overenskomster om løn- og arbejdsforhold,
  - 3) lovligheden af varslede kollektive kampskridt eller af de i denne anledning udstedte varsler, såfremt den berørte parts hovedorganisation eller, dersom parten ikke er medlem af en sådan, parten selv ved anbefalet brev inden 5 dage efter modtagelsen af det varsel, mod hvis formelle eller materielle lovlighed der protesteres, har protesteret over for vedkommende organisation eller enkeltvirksomhed mod lovligheden af kampskridtet eller varslet,
  - 4) hvorvidt der foreligger en kollektiv overenskomst,
  - 5) lovligheden af anvendelse af kollektive kampskridt til støtte for krav om overens-

- komst på områder, hvor kollektiv overenskomst ikke er indgået, og
- 6) tvister om forligsmændenes kompetence.

Stk. 2. Arbejdsstandsninger skal straks indberettes til organisationerne, og fællesmøde under organisationernes medvirken til drøftelse af en arbejdsstandsning skal afholdes dagen efter dennes iværksættelse, medmindre arbejdsstandsningen er ophørt inden fællesmødet afholdelse.

Stk. 3. Sager efter stk. 1, nr. 1-3, kan kun indbringes for Arbejdsretten, hvis overtrædelsen er foretaget, eller kampskridtet er varslet eller iværksat af en arbejdsgiverorganisation eller flere medlemmer af en sådan, af en enkeltvirksomhed (enkeltmand, firma, aktie- eller anpartsselskab eller offentlig institution) eller af en lønmodtagerorganisation eller af medlemmer af en sådan i fællesskab. Adgangen til at indbringe sager er endvidere betinget af, at der ikke i det pågældende overenskomstforhold er indeholdt bestemmelser i modsat retning.

Stk. 4. Ud over de i stk. 1 nævnte sager kan sager vedrørende uoverensstemmelser mellem arbejdsgivere og lønmodtagere indbringes for Arbejdsretten, når retten billiger det, og der mellem en arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisation eller mellem en enkeltvirksomhed og en lønmodtagerorganisation er truffet aftale derom.

§ 10. Hører en sag i sin helhed under faglig voldgift, kan retten afvise sagen. Er parterne enige derom, kan retten dog afgøre sagen. Hører sagen delvis under faglig voldgift, kan retten udsætte sagens behandling, til voldgiftskendelse er afsagt.

§ 11. Sager, der efter § 9 hører under Arbejdsretten, kan ikke anlægges ved de almindelige domstole, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En lønmodtager kan anlægge sag ved de almindelige domstole om påståede løntilgodehavender m.v., såfremt den pågældende godtgør, at vedkommende faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet.

§ 12. I sager, der er nævnt i § 9, stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 4, kan Arbejdsretten idømme den eller dem, der har deltaget i det overenskomststridige forhold, en bod, der skal tilfalde klageren.

Stk. 2. Bod kan ikke pålægges de deltagere i en arbejdsstandsning, der har genoptaget arbejdet inden afholdelse af det i § 9, stk. 2, omtalte fællesmøde eller har fulgt en henstilling fra dette møde om straks at gå i arbejde, medmindre det godtgøres, at arbejdsstandsningen har savnet rimelig begrundelse eller må betragtes som led i en systematisk aktion.

Stk. 3. Består overenskomstrækningen i undladelse af at betale et skyldigt pengebeløb, kan dommen i stedet for bod gå ud på betaling af beløbet.

Stk. 4. Når ikke andet forud er vedtaget, kan der kun pålægges en organisation som sådan retligt ansvar, når den har gjort sig delagtig i det påklagede forhold.

Stk. 5. Boden fastsættes under hensyntagen til samtlige sagens omstændigheder, herunder i hvilken grad overtrædelsen har været undskyldelig fra overtræderens side. Ved bedømmelsen af en overenskomstridig arbejdsstandsning skal der således tages hensyn til, om der fra modpartens side har foreligget forhold af en sådan art, at arbejdsstandsningen må anses for at være en forståelig reaktion herpå.

Stk. 6. Under særlig formildende omstændigheder kan en i øvrigt forskyldt bod bortfalde, og den skal bortfalde, når overenskomstridig adfærd fra modpartens side skønnes at have givet rimelig grund til en arbejdsstandsning. Det samme gælder, når det godtgøres, at en arbejdsstandsning skyldes trivselsmæssige faktorer, som modparten bærer ansvaret for.

Stk. 7. Som en særligt skærpende omstændighed skal det anses, at overtræderen, skønt overenskomstmæssigt forpligtet hertil, har nægtet at lade sagen afgøre ved voldgift eller har handlet i strid med lovligt afsagt voldgiftskendelse eller en af Arbejdsretten afsagt dom.

Stk. 8. I sager om pålæg i anledning af påståede overenskomstbrud og om idømmelse af bod herfor kan retten udskille bodsspørgsmålet til senere afgørelse.

§ 13. Sag anlægges af og mod vedkommende arbejdsgiver- eller lønmodtagerorganisation, uanset om overtrædelsen er foretaget eller kollektive kampskridt er varslet eller iværksat af eller mod enkelte medlemmer af organisationen. Er en organisation medlem af en mere omfattende organisation, skal sagen anlægges af og mod sidstnævnte organisation. Er arbejdsgiverparten en enkeltvirksomhed, jf. § 9, stk. 3, der ikke er tilsluttet en arbejdsgiverorga-

nisation, anlægges sagen af eller mod enkeltvirksomheden.

Stk. 2. Der gælder ingen indskrænkning i parternes adgang til at lade møde for sig i Arbejdsretten ved rettergangsfuldmægtig.

§ 14. Sag anlægges ved indlevering af klageskrift til Arbejdsretten.

Stk. 2. Klageskriftet skal indeholde

- 1) parternes navn og adresse,
- 2) klagerens påstand,
- 3) en kort fremstilling af de kendsgerninger, hvorpå påstanden støttes, og
- 4) angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren agter at påberåbe sig.

§ 15. Sekretariatet sender snarest muligt et eksemplar af klageskriftet med bilag til indklagede og opfordrer samtidig denne til at afgive svarskrift med eventuelle bilag. Om fornødent lader sekretariatet klageskriftet forkynde for indklagede efter retsplejelovens regler om forkyndelse.

Stk. 2. Svarskriftet skal indeholde

- 1) indklagedes påstand,
- 2) en kort fremstilling af de kendsgerninger, hvorpå påstanden støttes, og
- 3) angivelse af de dokumenter og andre beviser, indklagede vil påberåbe sig.

§ 16. Forberedelsen af sagen til eventuel domsforhandling finder sted i et eller flere forberedende retsmøder.

Stk. 2. Under de forberedende retsmøder beklædes retten af formanden, en af næstformændene eller af sekretariatslederen.

Stk. 3. Med parternes samtykke kan retten afgøre sagen på et forberedende retsmøde. Afgørelsen kan med parternes indforståelse træffes ved beslutning.

Stk. 4. De forberedende retsmøder afholdes for lukkede døre. Med parternes tiltræden kan retsformanden dog tillade andre end partsrepræsentanterne at overvære retsmøderne.

§ 17. For domsforhandlingen gælder med de fornødne tilpasninger retsplejelovens regler om domsforhandling af borgerlige sager i 1. instans.

Stk. 2. Domsforhandlingen foregår for åbne døre, medmindre retsformanden undtagelsesvis af hensyn til ro og orden i retslokalet beslutter, at dørene skal lukkes.

§ 18. Dommen vedtages ved afstemning efter forudgående rådsslagning. Rådslagningen og afstemningen sker mundtligt, og retsformanden stemmer altid sidst. I afstemningen deltager kun de dommere, som har overværet den mundtlige forhandling i dens helhed. De afgivne stemmer indføres i uddrag i stemmeafgivningsbogen.

Stk. 2. Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Stk. 3. Udkast til dommen udarbejdes af retsformanden, hvorefter den endelige ordlyd vedtages af de deltagende dommere.

§ 19. Dommen, der afsiges i et offentligt retsmøde ved oplæsning af domsslutningen, skal ledsages af grunde, men ikke indeholde oplysning om de forskellige meninger under afstemningen.

Stk. 2. Ved dommen skal det pålægges den tabende part at betale et beløb til delvis dækning af Arbejdsrettens omkostninger. Retten kan undtagelsesvis pålægge begge parter at betale en del af beløbet.

§ 20. Retsplejelovens bestemmelser om virkningen af en parts udeblivelse, om adgangen til genoptagelse af borgerlige sager, der er afgjort ved udeblivelsesdom, og om ekstraordinær genoptagelse af borgerlige sager finder tilsvarende anvendelse i sager, der behandles af Arbejdsretten.

Stk. 2. Arbejdsrettens formandskab kan undtagelsesvis tillade, at sager, der efter § 16, stk. 3, er afgjort af retsformanden, genoptages, når:

- 1) det må anses for overvejende sandsynligt, at sagen uden ansøgerens fejl har været urigtigt oplyst, og at sagen efter en genoptagelse vil få et væsentligt forskelligt resultat,
- 2) det må anses for givet, at ansøgeren kun ad denne vej vil kunne undgå eller oprette et for ham indgribende tab, og
- 3) omstændighederne i øvrigt i høj grad taler for genoptagelse.

§ 21. Arbejdsrettens domme kan fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse af domme.

Stk. 2. Forlig indgået for Arbejdsretten, beslutninger efter § 16, stk. 3, og afgørelser ved mæglings- og organisationsmøder samt ved faglige voldgiftsretter og afskedigelsesnævn kan fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om fuldbyrdelse af forlig.

Stk. 3. Retsplejelovens bestemmelser vedrørende indsigelser mod rigtigheden af domme m.v., der fremsættes under tvangsfuldbyrdelsen, finder tilsvarende anvendelse for indsigelser, der fremsættes under fuldbyrdelsen af Arbejdsrettens domme, kendelser og beslutninger.

§ 22. Er der ikke mellem overenskomstparterne vedtaget betryggende regler til afgørelse af uenighed af faglig karakter, anses bestemmelserne i den til enhver tid mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark aftalte Norm for regler for behandling af faglig strid at være gældende mellem parterne.

§ 23. Loven træder i kraft den 1. marts 1997.

Stk. 2. Lov nr. 317 af 13. juni 1973 om Arbejdsretten ophæves.

Stk. 3. Indtil der med virkning fra 1. januar 1998 er foretaget beskikkelse efter § 3, forbliver de nu siddende ordinære dommere i virksomhed. Rettens nuværende formandskab forbliver siddende, indtil nyt formandskab er beskikket efter § 4. Rettens nuværende sekretær forbliver siddende, indtil en sekretariatsleder er udnævnt efter § 5.

Stk. 4. De ved lovens ikrafttræden foreliggende uafgjorte sager samt sager, hvor fællesmøde er afholdt eller begæret afholdt før den 1. marts 1997, men som anlægges for Arbejdsretten efter denne dato, afgøres efter de hidtil gældende regler.

§ 24. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Den gældende lov om arbejdsretten er offentliggjort i lovtidende som lov nr. 317 af 13. juni 1973.

I sommeren 1995 opstod debat om Arbejdsrettens overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, blandt andet som følge af et verserende klagemål ved Den Europæiske Menneskerettighedskommission.

Under debatten er der bl.a. sat spørgsmålstejn ved, om Arbejdsretten opfylder kravene i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 til en »upartisk og uafhængig domstol«. Også spørgsmålet om den manglende individuelle søgsmålskompetence er blevet inddraget i debatten. Debatten gav anledning til, at Landsorganisationen i Danmark og Dansk Arbejdsgiverforening i fællesskab udarbejdede et forslag til ændring af lov om arbejdsretten.

På baggrund af debatten og på baggrund af det ønske om ændring af loven, som således blev tilkendegivet, nedsatte arbejdsministeren den 1. december 1995 et udvalg bestående af repræsentanter for regeringen, arbejdsmarkedets parter og Arbejdsretten til at udarbejde et forslag til revision af loven.

Udvalget afgav i maj 1996 betænkning nr. 1318/96 til arbejdsministeren.

Det fremgår af betænkningen, at udvalget har været enige om, at udvalgets opgave er begrænset til at fremkomme med forslag til en revision og ajourføring af den gældende arbejdsretslov inden for det bestående processystem, navnlig med henblik på at sikre, at dette er i overensstemmelse med de internationale forpligtelser, Danmark har påtaget sig.

Udvalget har endvidere fundet det hensigtsmæssigt at modernisere lovtæksten, og at indføre regler om procesmåden ved Arbejdsretten.

Forslaget tager i første række sigte på at sikre, at Arbejdsretten med den fornødne sikkerhed lever op til kravene til en uafhængig og upartisk domstol i art. 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Det foreslås på denne baggrund at ændre de gældende regler om, at organisationerne vælger Arbejdsrettens ordinære dommere. I stedet udpeges dommerne af arbejdsministeren efter indstilling fra

organisationer og myndigheder, jf. § 3 og bemærkningerne til denne bestemmelse. Funktionsperioden for de ordinære dommere foreslås forlænget fra 3 til 5 år.

Det foreslås endvidere, at de gældende regler om, at formandskabet vælges af de ordinære dommere, ændres, således at arbejdsministeren beskikker formandskabet efter indstilling fra de ordinære dommere.

For alle Arbejdsrettens dommere foreslås det at præcisere de gældende, ulovbestemte habilitetsregler, jf. § 6 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

Under hensyn til, at Arbejdsrettens sammensætning i den enkelte sag kan opleves som partisk af organisationer uden for hovedorganisationerne og af uorganiserede arbejdsgivere, foreslås det, at parter, som ikke efter § 3 har indstillingsret med hensyn til ordinære dommere, kan forlange, at sagen afgøres af formandskabet alene, jf. § 8, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

På baggrund af Arbejdsretsudvalgets drøftelser om den enkelte lønmodtagers adgang til selv at indbringe sager omfattet af Arbejdsrettens kompetence for de almindelige domstole, foreslås det at lovfæste den gældende Højesteretspraksis på dette område, jf. § 11, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Der foreslås desuden en række sproglige moderniseringer af den gældende lovtæks fra 1973, samt at erstatte de sporadiske bestemmelser om procesmåden ved Arbejdsretten i §§ 15-19 i den gældende lov med §§ 14-20. Disse bestemmelser er affattet med retsplejeloven som forbillede.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Forslagets § 1 er ny.

Formålet er at understrege Arbejdsrettens karakter af en egentlig domstol med en speciel kompetence. Om baggrunden herfor henvises til arbejdsretsudvalgets overvejelser og konklusioner i kapitel 5, punkt 5.1 i betænkning nr. 1318/96. Det fremgår blandt andet heraf, at Arbejdsretten har en række af de kendetegn, man normalt forbinder med en domstol, og at Arbejdsretten i proceslitteraturen betragtes som en særlig domstol på linje med f.eks. Rigsretten.

Forslagets stk. 2 svarer med enkelte ændringer af redaktionel karakter til gældende lovs § 13, stk. 1.

Til § 2

Efter forslaget forhøjes antallet af suppleanter for de ordinære dommere fra 28 til 31. I øvrigt svarer forslaget med redaktionelle ændringer til § 1 i den gældende lov. Den foreslåede forhøjelse af antallet af suppleanter skyldes ønsket om at forlade hidtidig praksis, hvorefter det undertiden har været nødvendigt at konstituere dommere ad hoc til den enkelte sag, efter at denne var berammet til domsforhandling. [Om en sådan praksis er forenelig med EMRK artikel 6 har givet anledning til tvivl].

Det foreslås, at de 3 yderligere suppleanter besikkes efter indstilling fra LO, jf. bemærkningerne til forslagets § 3.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse erstatter § 3 i den gældende lov.

Artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention stiller krav om, at en domstol skal være uafhængig og upartisk. De foreslåede ændringer af §§ 3 og 4 skal sikre, at Arbejdsretten opfylder konventionens krav om uafhængighed, medens den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 2, skal sikre, at Arbejdsretten opfylder kravet om upartiskhed. Om det nærmere indhold af disse krav henvises til redegørelsen i kapitel 4, punkt 4.2 i betænkning nr. 1318/96. Det fremgår heraf, at der ved vurderingen af, om uafhængighedskravet er opfyldt, tages hensyn til blandt andet, hvor lang tid dommerne udnævnes eller besikkes for, hvem der foretager udnævnelsen

eller beskikkelsen, og om arbejdet som dommer er lønnet.

For at sikre, at rettens sammensætning opfylder uafhængighedskravet, foreslås det, at de gældende regler om valg af ordinære dommere og suppleanter for en 3-årig periode med mulighed for genvalg ændres, således at de pågældende i stedet besikkes af arbejdsministeren efter indstilling af de organisationer og myndigheder, som efter gældende lov vælger de ordinære dommere og suppleanter. Det foreslås endvidere, at funktionsperioden forlænges fra 3 til 5 år med mulighed for genbeskikkelse.

Indstillingen om beskikkelse af ordinære dommere og suppleanter skal alene omfatte det antal personer, som de pågældende organisationer og myndigheder hver især har ret til at indstille. Det forudsættes, at arbejdsministeren følger indstillingerne.

Efter forslagets stk. 2 skal indstillingerne som hidtil meddeles rettens sekretariat, hvorefter indstillingerne af retten fremsendes til arbejdsministeren.

Det er fundet overflødig i lovteksten at gentage bestemmelsen i gældende lovs § 5, stk. 1, men er forudsat som selvfølgelig, at arbejdsministeren ved beskikkelse på egen hånd som følge af manglende indstilling skal tage hensyn til ligelig repræsentation af arbejdsgiver- og lønmodtagerinteresser.

Som omtalt i bemærkningerne til § 2, foreslås det, at beskikkelse af de 3 yderligere suppleanter skal ske efter indstilling af LO, der under udvalgsarbejdet har tilkendegivet et behov for en sådan udvidelse for at undgå anvendelse af dommere, der er udpeget til at deltage i allerede berammede sager.

Til § 4

Forslaget, der træder i stedet for §§ 4 og 7 i den gældende lov, bygger på forslaget fra DA og LO til en ændret affattelse af § 4, jf. bilag 2 i betænkning nr. 1318/96, hvoraf fremgår, at formålet er at sikre, at der ikke opstår spørgsmål om formandskabets habilitet. Herefter skal også formandskabets medlemmer besikkes af arbejdsministeren. Beskikkelsen sker på grundlag af en indstilling fra de ordinære dommere, der hidtil har valgt formandskabet. Beskikkelsen skal gælde til udløbet af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år, medens den gældende valgperiode er 3 år med mulighed for genvalg.

Til § 5

Den foreslåede bestemmelse svarer med redaktionelle ændringer til § 1, in fine, og § 6 i den gældende lov.

Da sekretariatslederen efter forslagets § 16, stk. 2 og 3, kan beklæde retten under forberedende rets-

møder og med parternes samtykke afgøre sagen, foreslås det, at den pågældende skal opfylde de almindelige betingelser for at være dommer. Det samme gælder den, der måtte blive konstitueret i sekretariatslederens forfald.

Det er forudsat, at sekretariatslederen som hidtil beklæder et dommerembede.

Til § 6

Den gældende arbejdsretslov indeholder ikke udtrykkelige regler om, i hvilke tilfælde en dommer må vige sit sæde på grund af speciel inhabilitet.

For formandskabets vedkommende er det imidlertid antaget, at reglerne i retsplejelovens kap. 5 om dommerhabilitet finder anvendelse.

For de ordinære dommeres og for suppleanternes vedkommende gælder i dag den aftale mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De Samvirkende Fagforbund i Danmark, som blev indgået den 15. marts 1948. Aftalen er optaget som bilag 5 til betænkning nr. 1318/96.

Arbejdsretsudvalget har fundet, at Arbejdsrettens status som domstol må føre til, at der i arbejdsretsloven optages udtrykkelige bestemmelser om dommeres inhabilitet. De foreslåede bestemmelser herom indeholder i stk. 1, en henvisning til retsplejelovens habilitetsregler for dommere og i stk. 2 og 3 bestemmelser, der skal sikre, at habilitetsspørgsmålet i givet fald bliver afgjort så tidligt som muligt.

For så vidt angår de ordinære dommere og suppleanter vil principperne i aftalen fra 1948 fortsat kunne tjene som fortolkningsbidrag ved afgørelsen af, om der foreligger inhabilitet efter retsplejelovens regler.

Som hidtil kan selve den omstændighed, at en ordinær dommer eller suppleant eksempelvis er medlem af LO's forretningsudvalg, således ikke bevirke inhabilitet i sager, der anlægges af eller mod LO.

Habilitetsindsigelser kan gøres gældende på et hvilket som helst tidspunkt under processen, men bør fremsættes før domsfrohandlingens begyndelse.

Til § 7

Forslaget svarer med redaktionelle ændringer til § 8, stk. 1, 1. pkt., i den gældende lov.

Til § 8

Forslagets stk. 1 svarer med redaktionelle ændringer til § 8, stk. 1, 2. og 3. pkt. i den gældende lov.

Det foreslåede stk. 2 bygger på forslaget fra DA og LO til en ny bestemmelse, hvorefter parter, som ikke er tilknyttet en af de i § 3, stk. 1, nævnte organi-

sationer eller myndigheder, får mulighed for at begære sagen afgjort af formandskabet alene, jf. bilag 2 til betænkning nr. 1318/96.

Bestemmelsen tilsigter at fjerne den tvivl, der måtte være om, hvorvidt Arbejdsrettens sammensætning i den enkelte sag lever op til kravet om en upartisk domstol i EMRK art. 6. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne i kapitel 4, navnlig punkt 4.2.2, og i kapitel 5, punkt 5.2 i betænkning nr. 1318/96, hvoraf fremgår, at der i udvalget har været enighed om, at den foreslåede bestemmelse vil sikre en upartisk og uvildig sammensætning af retten.

Til § 9

Forslaget svarer til gældende lovs § 9 med tilføjelse af nr. 6 i stk. 1, hvorefter tvister om forligsmændenes kompetence afgøres af Arbejdsretten, jf. forligsmandslovens § 15, stk. 2. Tilføjelsen er en konsekvens af den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 1, hvorefter rettens domsmyndighed omfatter »behandlingen og afgørelsen af de i § 9 omhandlede sager«. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 3, foreslås tydeliggjort ved tilføjelsen om, at 5-dages fristen regnes fra modtagelsen af det varsel – det være sig 1. eller 2. varsel – mod hvis formelle og/eller materielle lovlighed der protesteres.

Til § 10

Forslaget er en uændret gentagelse af § 10, stk. 1, i den gældende lov.

Efter den gældende § 10, stk. 2, kan retten afvise en sag, såfremt den skønnes at være af så ringe betydning, at den ikke står i rimeligt forhold til de med behandlingen forbundne omkostninger. Da bestemmelsen aldrig har været anvendt i praksis, foreslås det at lade bestemmelsen udgå.

Til § 11

Forslagets stk. 1 svarer til § 11, stk. 1, i den gældende lov.

Det foreslåede stk. 2 om lønmodtageres individuelle søgsmålskompetence bygger på forslaget fra DA og LO til en ændret affattelse af gældende lovs § 11, stk. 2, jf. bilag 2 til betænkning nr. 1318/96. Det fremgår heraf, at de to hovedorganisationer har fundet det hensigtsmæssigt at omforme bestemmelsen i lyset af Højesterets dom gengivet i U 1994.953. Arbejdsretsudvalget har været enige om at følge forslaget fra DA og LO, jf. bemærkningerne i kapitel 5, punkt 5.4 i betænkning nr. 1318/96.

Organiserede lønmodtagere kan herefter anlægge sag ved de almindelige domstole om påståede løntil-

godehavender m.v., der støttes på en kollektiv overenskomst, når vedkommende organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet eller opgiver at føre en påbegyndt sag herom til afslutning. Det må eksempelvis anses for godtgjort, at vedkommende organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af et krav, hvis lønmodtageren kan dokumentere, at denne skriftligt har anmodet organisationen om at behandle sagen, og organisationen enten har afslået at føre sagen eller ikke har reageret inden for en rimelig tid.

Organiserede lønmodtagere vil derimod være afskåret fra at anlægge sag ved de almindelige domstole om krav, der udspringer af overenskomsten, når sagen er eller agtes rejst ved Arbejdsretten og afsluttes her. Dette gælder også sager om eventuelt bodsansvar i anledning af påståede overenskomstbrud. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne i kapitel 4, punkt 4.4, og i kapitel 5, punkt 5.4 i betænkning nr. 1318/96.

Til § 12

Forslaget svarer til § 12 i den gældende lov. De foreslåede redaktionelle ændringer har til formål at lette læsningen.

Til § 13

Forslagets stk. 1 om procesparterne ved Arbejdsretten svarer til § 14 i den gældende lov.

Arbejdsretsudvalget har drøftet den eksisterende procesordning, og der er enighed om, at denne bør opretholdes. Spørgsmålet om søgsmålskompetencen ved Arbejdsretten skal ses i sammenhæng med hele det fagretlige system, som går ud på, at enhver konflikt behandles på stadigt højere niveauer, indtil den er løst. De fleste sager løses naturligvis allerede på virksomhedsniveau, andre på forskellige mellemniveauer og kun de allerfærreste sager når frem til Arbejdsretten. Denne sorteringsmekanisme fungerer erfaringsmæssigt godt, og arbejdsretsudvalget har fundet, at ordningen bør opretholdes.

Hertil kommer, at det nuværende system medfører, at der i hovedorganisationerne opsamles en meget betydningsfuld tværgående viden om arbejdsretlige spørgsmål.

Forslagets stk. 2 svarer med redaktionelle ændringer til § 17, 1. pkt., i den gældende lov.

Til §§ 14-20

De foreslåede bestemmelser i §§ 14-20, der omhandler procesmåden ved Arbejdsretten, er affattet med retsplejeloven som forbillede og erstatter de sporadiske bestemmelser herom i §§ 15-19 i den gældende lov. Om baggrunden for forslaget henvises til kapitel 5, punkt 5.5 i betænkning nr. 1318/96.

Til § 16

Til forslagens stk. 2 bemærkes, at det er forudsat, at retten under de forberedende møder på ordinære retsdage som hidtil beklædes af et medlem af formandskabet og ikke af sekretariatslederen.

Til § 19

Arbejdsretsudvalgets drøftelser vedrørende dissenser og ankeadgang er kort refereret i kapitel 5, punkt 5.6. og 5.7. i betænkning nr. 1318/96, hvortil der henvises.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 svarer i realiteten til gældende lov sammenholdt med Arbejdsrettens praksis. Det vil således kun rent undtagelsesvis kunne forekomme, at det pålægges en tabende part at betale sagsomkostninger til modparten.

Til § 20

Som et nyt stk. 2 foreslås indsat en bestemmelse svarende til retsplejelovens § 399, stk. 1, vedrørende ekstraordinær genoptagelse. Betingelserne i stk. 2 er kumulative.

Til § 21

Den foreslåede bestemmelse svarer til § 20 i den gældende lov.

Bestemmelsen skal sammenholdes med retsplejelovens § 501, stk. 2, hvorefter blandt andet indsigelser mod rigtigheden af domme og mod indenretlige forlig ikke kan gøres gældende under tvangsfuldbyrdsen.

Til § 22

Den foreslåede bestemmelse svarer med visse udeladelser til § 22 i den gældende lov. Udeladelserne skyldes et ønske fra DA og LO, der overvejer ændringer i Normen.

Skriftlig fremsættelse (2. oktober 1996)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg tillader mig herved at fremsætte for Folketinget:

Forslag til lov om Arbejdsretten.
(Lovforslag nr. L 14).

Lovforslaget svarer med enkelte justeringer til det lovforslag, Arbejdsretsudvalget foreslog i betænkning nr. 1318 fra maj 1996.

Forslaget tager i første række sigte på at sikre, at Arbejdsretten med den fornødne sikkerhed lever op til kravene til en uafhængig og upartisk domstol i art. 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Det foreslås på denne baggrund at ændre de gældende regler om, at organisationerne vælger Arbejdsrettens ordinære dommere. I stedet udpeges dommerne af arbejdsministeren efter indstilling fra organisationer og myndigheder. Funktionsperioden for de ordinære dommere foreslås forlænget fra 3 til 5 år.

Det foreslås endvidere, at de gældende regler om, at formandskabet vælges af de ordinære dommere, ændres, således at arbejdsministeren beskikker formandskabet efter indstilling fra de ordinære dommere.

For alle Arbejdsrettens dommere foreslås det at præcisere de gældende, ulovbestemte habilitetsregler.

Under hensyn til, at Arbejdsrettens sammensætning i den enkelte sag kan opleves som partisk af organisationer uden for hovedorganisationerne og af uorganiserede arbejdsgivere, foreslås det, at parter, som ikke har indstillingsret med hensyn til ordinære dommere, kan forlange, at sagen afgøres af formandskabet alene.

På baggrund af Arbejdsretsudvalgets drøftelser om den enkelte lønmodtagers adgang til selv at indbringe sager omfattet af Arbejdsrettens kompetence for de almindelige domstole, fore slås det at lovfæste den gældende Højesteretspraksis på dette område.

Der foreslås desuden en række sproglige moderniseringer af den gældende lovtekst fra 1973, samt at revidere de gældende bestemmelser om procesmåden ved Arbejdsretten.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til Tingets velvillige behandling.